

Torgersen Bjørg

Fra: Karin Moen [karin.moen@luh.him.no]
Sendt: 4. november 2005 11:19
Til: Postmottak BFD
Emne: Høringsuttalelse revidert rammeplan for barnehager

Høringsuttalelse til
rammeplan...

Høringsuttalelsen fra Høgskolen i Hedmark følger vedlagt.

Karin Moen
studieleder

Høgskolelektor/
studieleder førskolelærerutdanning
Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap
Høgskolen i Hedmark
tlf. 62517701/91746330

BARN- OG FAMILIEDEL	KASS
ARKIVNR.: 330.01	AR.
- 7 NOV 2005	
SANSBET:	SIGN.:
2005/03580	

-079

Barne- og familiedepartementet**Høringsuttalelse ang. revisjon av Rammeplan for barnehager**

Høgskolen i Hedmark, avd. for Lærerutdanning og Naturvitenskap har behandlet høringsnotat til revisjon av Rammeplan for barnehager og gir følgende uttalelse.

Det er positivt at Rammeplan for barnehager fra 1995 revideres. Barnehagen er i rask vekst og utvikling i tråd med endringer i samfunnet og vil slik sett ha behov for oppdateringer på hva som vektlegges i barnehagens daglige virksomhet. Det synes også riktig at rammeplanens omfang (sidetall) reduseres. Den første rammeplanen hadde karakter av å være en lærebok, det synes nå verken ønskelig eller nødvendig.

Høgskolen registrerer at det er ganske stor forskjell på innstillingen fra arbeidsgruppa som utarbeidet forslag til ny rammeplan og høringsnotatet fra departementet.

En rammeplan for barnehagen skal ivareta mange behov, den skal kunne tilpasses barn i ulike alder, ulike driftsformer, ulike eiere, ulike lokale forhold m.m. Dette stiller store krav til innholdet i en slik plan, den må gi rom for fleksibilitet og lokale tilpasninger, samtidig som den må være tydelig på hva barnehagens oppgaver og samfunnsmandat skal være. Barnehagen er nå lagt under samme departement som utdanningsinstitusjonene ellers. Høgskolen i Hedmark mener dette bør gi føringer i forhold til den plass i samfunnet man ønsker at barnehagene skal ha, dvs. barnehagen som et ledd i et livslangt læringsperspektiv. Det vil derfor være sannsynlig at den nye regjeringen også vil se på en rammeplan for barnehager med andre øyne enn den forrige regjering gjorde.

Høgskolen mener høringsnotatet er utydelig og vagt i forhold til målformuleringer for barnehagen og slik sett blir barnehagens samfunnsmandat uklart og svakt. Dette er sterkt beklagelig spesielt nå når barnehagen så tydelig plasseres inn i det totale utdanningsbildet, ved at det administrativt innordnes Kunnskaps- og Forskningsdepartementet, men først og fremst fordi barnehagen som en viktig læringsarena nedtones. Læring som begrep må tydeliggjøres, men selvsagt må begrepet ses i relasjon til barnas alder og barnehagens egenart og forstås i en vid kontekst.

I arbeidsgruppas innspill er man tydelig på hva som skal være barnas læringsutbytte: "barn skal utvikle, få erfaringer med, få kunnskap om..." Mens i høringsnotatet er det byttet ut med formuleringer som: "barnehagen skal bidra til at..." Det siste er mindre forpliktende og utydelig. Høgskolen mener derfor at læringsutbyttet må være mer presist uttrykt i planen.

Høringsnotatet presiserer at barn skal ses på som subjekter. Dette skal komme fram bl.a. gjennom barns rett til medvirkning, dette ser vi på som en viktig presisering i forhold til eksisterende rammeplan. Men betoningen av barn som subjekter synes ikke å komme til syne i alle forhold i planen. Høgskolen stiller spørsmål ved høringsnotatets grunnleggende syn på barn, når man sier at barnehagen er noe for barn i kraft av noe de ikke er, dvs. de er *ikke* barn i opplæringspliktig alder. Hvis barn skal være subjekter i barnehagens liv, må de defineres som noe de *er*, ikke som noe de *ikke er*. Barn i barnehagen er altså barn i en alder med stort lærings- og utviklingspotensiale.

Høgskolen savner et tydeligere fokus på barnas egenkultur. Barns relasjoner til barn og betydningen av det sosiale fellesskapet mellom barn vektlegges lite i planen. Hvis barn skal være subjekter, må barnas egenaktivitet og liv blant jevn gamle betones.

Høringsnotatet er også tydelig på at barnehagen skal bygge på det som til enhver tid er eksisterende kunnskap om barns behov. Dette virker som et rettmessig, men urealistisk krav. Personalet i barnehagen består av 2/3 personer uten pedagogisk utdanning. Det stilles i høringsnotatet store faglige og holdningsmessige krav til personalet, mens dette ikke står i forhold til de formelle faglige krav som stilles. I høringsnotatet er det vektlagt hvordan personalet skal arbeide for å oppnå barnehagens mål. Dette er positivt, men disse kravene vil bare kunne oppfylles om kravet til personalets kunnskaper innenfor de ulike fagområdene skjerpes.

Høgskolen vil uttrykke en viss uro i forhold til barnehagens framtid ved at det fins mindre og mindre barnehagefaglig kompetanse på kommunenivå, samtidig som dispensasjonsmyndigheten forslås tatt vekk fra fylkesnivå i forlag til nye forskrifter til Lov om barnehager. Dette kan i en virkelighet med stram kommuneøkonomi føre til flere barnehager uten pedagogisk personale. Dette vil kunne føre til store sprik mellom de mål som rammeplanen gir og den faglige kompetansen som fins i barnehagene.

Kapittel 3 bør innbakes i kapittel 2 slik at overordnet tenkning kommer før man omtaler grunnleggende begreper og prinsipper som er mer knyttet til barnehagens hverdag.

Høgskolen mener det er viktig at rammeplanen på en tydeligere måte vektlegger betydningen av morsmålet som en sentral faktor for barns tankemessige og intellektuelle utvikling og utviklingen av personlig og kulturell identitet. Barnehagen må gi rom for at alle barns språklige kompetanse og erfaringer brukes som grunnlag for videre læring og utvikling. Dette er en selvfølge i arbeidet med majoritetsspråklige barn, fordi deres morsmål samsvarer med det språket som brukes i barnehagen. Vi mener at et tydelig fokus på morsmålets betydning for barns utvikling derfor vil være spesielt viktig i arbeidet med barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Dette for å styrke personalets bevissthet om og kompetanse når det gjelder å sikre like muligheter for alle barn i barnehagen. Slik det nå er formulert innebærer dette en svekkelse i forhold til nåværende rammeplan.

Fokus på samiske barn og samisk kultur virker litt mot sin hensikt, balansen mellom å inkludere og stigmatisere kan være hårfin. Det burde vært tilstrekkelig at grunnsynet i rammeplanen er at alle barn har krav på individuell tilrettelegging av tilbudet og at planen skal tilpasses lokale forhold, og videre at enkelte grupper som har krav på ekstra oppmerksomhet nevnes, slik som samiske barn og barn fra ulike minoritetskulturer.

Strukturen og begrepsbruken i planen virker uklar og mangelfull på flere av fagområdene. Eksempel på dette er at man bruker begreper som ”tegning, maling og verktøybruk” i stedet for ”forming i to- og tredimensjonale materialer” som er mer i tråd med barnehagens innhold og arbeidsmåter

Ellers er høringsnotatet oversiktlig på mange måter, spesielt er kap. 6 oversiktlig i forhold til mål, og hva personalet må gjøre for å oppnå målene. Problemet her er at det stilles store krav til personalet i form av en faglig tyngde og innsikt mange i barnehagen rent formelt ikke har.

Lek som innhold og arbeidsmåte bør styrkes og presiseres i forhold til all aktivitet og alle fagområder. Videre må læringsbegrepet avklares. Det er tydelig at dette er et område der også fagmiljøene strides, jfr. innspillet fra arbeidsgruppa.

Den nåværende rammeplanen har et eget kapittel som omhandler utviklingsarbeid i barnehagen; organisasjonsutvikling, lokalt utviklingsarbeid og kompetanseoppbygging. Dette er fjernet fra

høringsnotatet og er bare ivaretatt gjennom dokumentasjon og vurdering. Det er en svakhet at utviklingsaspektet er fjernet.

Den nye rammeplanen for barnehager skal ivareta mange oppgaver for flere grupper. Den skal gi barnehagen et tydelig samfunnsmandat, den skal vise foreldre, eiere, politikere hva barnehagen arbeider med, og den skal være et arbeidsredskap for de ansatte. Slik som høringsnotatet foreligger, er det et utydelig redskap i denne sammenheng.

Med hilsen

Bjørn Berg

Dekan

Karin Moen

Studieleder

førskolelærerutdanningen